

О Т Ч Е Т
ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОБЩИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ ПО ЗАКОНА ЗА ЗАКРИЛА И
РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРАТА

Дейността в сферата на културата в общината се организира и провежда на основание Закона за закрила и развитие на културата и Закона за народните читалища.

Община Болярово е кръстовище на древни цивилизации, което обуславя богатството и спецификата на културно-историческото наследство на този край. Жителите тук имат сериозни основания да се гордеят с богато и древно минало. Многообразието на културно-исторически паметници са предпоставка населението да съхрани традиционната си народна култура и трайни спомени за героичното минало. Именно това е нравствената основа, върху която се гради желанието да съхраним и умножим културното наследство, завещано от нашите предци.

Проследяването на стореното в това отношение е опит да се хвърли светлина върху по-главното в съответните аспекти на културното развитие за община Болярово.

На първо място това са паметниците на уникалната тракийска култура, разкрити чрез археологическите проучвания на комплексната програма за научни изследвания “Странджа-Сакар”/1985-88г./ Археолози датират най-старите останки от V-ти век пр.н.е. находки от времето на траките, но повечето ревниво пазят своите тайни.

- Средновековно селище в местността “Перваната” и средновековната крепост “Калето” в Болярово.

- старинно селище от XIV-XVI в м. “Джумаята” и останки на голямо тракийско селище в местността “Исохларя” в с. Попово

- в с. Денница, на брега на селската река в м. “Батака” има руини от римско селище.

- в с. Иглика между м. “Студения дол” и м. “Ливадите”, “Голямото дълбоко” и м. “Ситовските камънаци” се намират останки на крепост от V-VI в. с гребенчат орнамент, тънкостенна керамика от XI-XII в., а също и средновековна българска керамика и строителство на император Юстиниан. В близост до “Малкото градище” е разкрита гробница с църква от V-VI в. със стенописи, имитиращи мраморна облицовка и мазилка с фрески.

- на изток от с. Крайново и на изток от с. Воден се намират руините на три църкви, археологическите разкопки на които са един потенциал с голяма стойност в научно отношение.

- край с. Г. Шарково на височината “Крепостта” има средновековна крепост на площ 12 дка - верига от крепости покрай с. Воден и с. Шарково охранявали пътя към столицата на Византия.

Интерес днес представляват следните обекти:

1. Археологически разкопки в с. Воден. Представляват манастирски комплекс от 4 в. от н.е. Археологичните проучвания на комплекса дават данни за историята на християнската религия и култура в региона.

2. Тракийска гробница – разкопки в с. Ружица.

3. Ранно-тракийски гробове – разкопки в с. Вълчи извор.

4. Археологически разкопки “Голямата могила” до с. Златиница- тракийско царско погребение.

На следващо ниво са съществуващите църкви в населените места на общината с красиви и антични иконописи. Най-стара /1763 г./ е църквата “Успение Богородично” в с. Ст. Караджово, която е декларирана като паметник на културата. Тя съдържа 39 икони от края на 18 и началото на 20 век, полюлей, доставен от Йерусалим в началото на 19 век и църковна камбана от 1907 г. В църквата е кръстен националният герой Стефан Караджа. Църквата в с.

Ст. Караджово е интересна не само като архитектурна даденост, но тя има и обществено значение, защото там е възникнало и първото килийно училище.

Най-уникална в архитектурно отношение е църквата “Св. Георги Победоносец”/1881 г./в с. Воден, която също е декларирана като художествен паметник на културата заради големите архитектурни достойнства, които притежава. През 2005 г. със средства от фонд за стихийни бедствия и чрез проект “Възстановяване на църковен храм “Св. Георги Победоносец” по програма на Обществен форум в гр. Болярово църквата беше цялостно ремонтирана и реставрирана.

Като паметник на културата е декларирана и църквата “Св. Димитър” в град Болярово, заради иконите, които се намират в нея.

До настоящия момент е извършен основен ремонт на храмовете в 7 населени места със средства по Програмата за развитие на селските райони при ДФ „Земеделие”. Това са църквите в Малко Шарково, Голямо Крушево, Шарково, Болярово, Мамарчево и Странджа.

Храмовете в останалите населени места също се нуждаят от сериозни ремонти.

Всички храмове са включени в общинския план за развитие.

На трето място са културните институти на община Болярово, съсредоточени в:

1. Етнографска музейна сбирка в гр. Болярово. Експозицията показва бита на хората в края на 19 и началото на 20 век.

2. Къща-музей на Стефан Караджа в с. Ст. Караджово. Представява възстановка на битовата среда, в която е живял Стефан Караджа.

3. Музейните сбирки в с.Воден и с.Крайново.

4. Предстои изграждането на музейна сбирка в с. Попово.

На следващо място са народните читалища

Българските читалища са една уникална, чисто българска структура, едно духовно огнище, в което е живял българският дух и продължава да живее и до днес. Още от създаването си и до момента читалищата са били и си остават средища на културна и просветна дейност. Те са неразривна част от културното ни битие и играят изключително голяма роля за съхранение на националната ни идентичност.

Но в новите икономически условия за читалището е все по-трудно да реализира тази своя мисия. Днес хората станаха повече възприематели, отколкото творци, културни дейци, активни фигури в културния живот в населените места. Повече време се отделя за възприемане на информация и по-малко, за да се създава изкуство. Повече време се отделя, за да се консумира културен продукт, отколкото да се създава такъв.

Независимо от трудностите читалищата трябва да оцелеят и затова е нужна подкрепата на цялото общество, за да продължат да съществуват те и в бъдеще.

В общината функционират **6 читалища**, регистрирани по ЗЮЛ – в Болярово, Мамарчево, Ст. Караджово, Воден, Попово и Голямо Крушево. В изпълнение на целите, заложиени в чл. 3, ал. 1 в Закона за народните читалища, читалищата в община Болярово организират и провеждат разнообразни дейности, които се планират в Програмата за развитие на читалищната дейност и Общинския културен календар.

Сърцето на всяко читалище е неговата библиотека. В тази основна дейност – поддържане на библиотечния фонд - те стопанисват 48 022 тома литература от различни сфери на човешкото познание, разпределени по населени места, както следва:

1.Болярово	- 10 387
2.Стефан Караджово	- 9 800
3.Голямо Крушево	- 3 712
4.Воден	- 8 997
5.Попово	- 7 641
6.Мамарчево	- 7 485

